

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄALEKANDJA *

Toimetus ja tallus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuus 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

VIII. aastakäik.

Reedel, 25. novembril 1927. a.

VIII. aastakäik.

Spordiväe koondamise tähe all.

E. Spordileht asub sportlaskonna ja võimlemisõpetajate lähendamisele

Foto K. Akel.

Spordi ja kehakultuuri tähtsus on meil üle kasvanud neist kitsatest raamidest, kus ta veel kümme aastat tagasi viibis. Siis oli ta veel piiratud ringkonna eralõbu, millest seltskond võis õlgu kehitades mööduda.

Nüüd on aga sport, kehaline kasvatus, kultuurtegur, mis muutunud ja avardunud maailmasuhtumise lahutamatu osa, seltskondline ja riikline probleem, mille lahendamisele kõigi ta pooldajate käed peavad koonduma.

Neid käsa ei ole seni meil palju olnud, küünlatulega on tulnud päiksepaistel otsida isikuid, kes oma õlgadele kehalise kasvatusel aineliselt vähetulusaid, kuid vastutusrikkaid ja pingutusrohkeid ülesandeid oleks valmis võtma. Nende inimeste arv on kasvanud, jõudsastigi kasvanud, kuid mitte just sel määral, kui seda meie kärsitu elutempo ja edasitõttamise kihk nõuab.

Suurimaid spordiväe löögitruppe ja vapramaid uue elusuhtumise legionääre on tõusnud just meie noortest, õppivast noorsoost, valmivast intelligentist. Need on alati käärivaks viinaks kehakultuuri astjates.

Ühes noorte juurevooluga on nees-tena, kel kaaluv sõna meie liikumise kujuvõtmises kaasa rääkida, kerkinud esile võimlemisõpetajaskond, kogu selle paljutuhandelise noorte spordipere eestvedajad, takkalükkajad.

Vene kooli traditsioonidest oli püsinud sportlaskonnal seni teatud umbusaldus võimlemisõpetajate vastu, mis kuni seniseni ei ole viinud kumbagi ala juhtivaid organisatsioone nii lähedasse kontakti, kui see üldise liikumise huvides tarvilik oleks.

Vast kõige viimane aeg on selles otustavalt kaasa rääkinud ja kehakultuuri sihtkapitali valitsuse loomine on õpetanud mõlemaid pooli koos tegutsema, millele lisaks ka teised kumbagi poole arvukad ettevõtted on soodustavalt mõjunud.

Praegu on saanud moment, kus kõigi tunnuste järele nii sportlaskond kui võimlemisõpetajaskond endid ühise pere-

Hästiõnnestunud kukerpall. (Vaata kirjutus 2. lhk.)

na, ühtlaselt orienteerunud malevana tunnevad, kes üksteist toetades otsustavamalt võivad oma ideede heaks võitlema hakata — tegevõimsa, harmoonilise ja õnneliku Eesti mees- ja naistüübi loomiseks, teguvõimsa, harmoonilise ja õnneliku Eesti tulevikurahva loomiseks.

Selleks on ka ülim aeg, kui meie ei taha oma kehakultuurilist liikumist känguda lasta, oma uinuvat talenti, rahvuslikku geeniust ka kehakultuuri kaudu äratada ei püüa. Kuid see peab sündima, seda kohustab meie seisukohtade vastutusrikkus, seda dikteerib meie kohusetunne!

E. Spordilehe avardumine spordiliikumise häälekandjast ka võimlemisõpetajate ja kehakultuuri sihtkapitali valitsuse häälekandjaks ei tohi ainult vormiliseks sammuks jääda, vaid peab märkima kõigi kolme rühmituse ideelist liitumist, vaimlist kooskõlastamist.

Kuigi seni on E. Spordilehe veerud kõigile avatud olnud, kel sõna meie kehalise kasvatusel heaks öelda on, peab käesoleva numbriga ettevõetav ühtlustamise samm otse kohustama kõiki kehakultuuri mõtte heaks töötajaid aktiivselt liituma E. Spordilehe ümber!

Kehaline kasvatus koolides, kus puudub võimla.

E. Idla,

Tallinna õpetajate seminari võiml. ja metoodika õpetaja.

Foto K. Akel.

Koolivõimlemine ilma võimlata. Tasakaaluharjutused redelil.

Kui meie Eesti koolivõimlemise olusid lähema vaatluse alla võtame, siis saame õige kurva pildi. On ju Eesti kooli reformeerimine üle elanud mitmesuguseid ajajärke, olles juhitud meie parimate kasvatusedlaste poolt kooliks, kust võrsub meie riikiselt mõelda ja tema aateid kanda jaksav elujõuline noorsugu!

Kuid palju on veel luua, ja kui siin tõsise tahetega ja parema arusaamise järgi talitada, siis kaoks ka see nii esilekerkiv kurb nähtus, et õpilaste tervis ja kehaline tublidus vaeseks lapseks osutub kõige muu kõrval. Et aga kasvatusööd, mis on ülesehitav ja loov, ülevalt allapoole tehakse ja koolinoorsoo tervisest ja füüsilisest tublidusest, mis õieti selle kõrge vaimutöö vundamendiks on, vähe hoolitakse, on paratamatu fakt, mille ees tänapäev kogu võimlemisõpetajaskond seisab.

Ma olen kaugel sellest, et siinkohal ette heita lugupeetud koolielu juhtidele meie koolimajade viletsat seisukorda ja olen kindlas arvamisest, et kogu võimlemisõpetajaskond seletab seda viletsust meie üldise kehvusega. Kuid üht tahan siiski alla kriipsutada — elu sammub paratamatu kiirusega, tuues endaga kaasa ikka uusi ja uusi nõudeid koolitööle ja olukord, mis siis valitses, kui meie koolielu juhid koolipingil istusid, ei vasta kaugeltki enam modernaja nõuetele. Siis, võib olla, seisab kooli kehaline kasvatus ainult selles, kui marsiti ja tehti ka mõned jäsemete- ja kerelligutused; nüüd on aga see tol korral sagedasti ehk põlatud tund elamusterikkaks liikumiseks muutunud, mis on kogu eluavalduse tähtsaks teguriks ja vaimutöö kandvamaks aluseks. Seepärast oleks lausa ülekohtune, kui meie praegused hariduselu juhid tollaegsest võimlemistunnist kaasa toodud vastikust ja tuimust asja vastu edasi kannaks praeguse modern koolivõimlemise peale, mis endisest sisult kui ka vormilt sootuks teistsugusem ja elulisem.

Et meil ajakohastest koolimajadest suurt puudust tuntakse ja et maal asuvad algkoolimajad pigemini suitsutaredeks osutuvad, kui koolimajadeks, siis ei või ju ka juttu olla korralikust võimlast, sest ollakse isegi õnnelik, kui klassiruumi vastavalt õpilaste arvule jätkub. Kuid see on olukord, mis meie riiklise majanduselu paranemisega kaduda võib, ja loodame, et tuleb kord aeg, kus juba ehituse välised tundemärgid koolimaja olemasolu ära määravad!

Tõsi küll, — rida uusi haridustempleid on juba suudetud kätuse alla viia, avara joonistuse, loodusloo, laulu ja igasuguste muude klassidega, on oma õige koha leidnud vastavalt praeguse aja koolitöö nõuetele. Miks aga võimlemise ruume ei ole ehitatud, jääb täiesti arusaamatuks kogu seltskonnale ja ma usun, et ka asutused, kelle otsekohelel juhtimisel need haridustemplid on püstitatud, seda eksitust kuidagi pehmendada ei suuda ka kõige kaaluvamate seletustega!

Ma usun, et asjata oleks siinkohal selgitada kehalise kasvatuses jaoks vaja olevate ruumide tähtsust kasvatusöös, sest seda võib ju teisel, kuid üks on kindel, et organiseeritud võimlemisõpetajad, kelle õlgadel lasub koolinoorsoo kehaline kasvatus, ei tohiks sel alal täiel määral vastutust kanda. Kahtlemata peaks suurem osa vastutust langema meie hariduselu juhtivate asu-

tuste õlgadele, kelle otsekohelel juhtimisel ehitatakse uued ilma võimlasteta koolimajad.

Kuid nii kui ma juba eelpool tähendasin, seisab võimlemisõpetajaskond paratamatu fakti ees ja asjata oleks ootama jääda abi ja nõu kõrge-malt poolt, sest siin peame ise käed külge panema ja leidma väljapääsutee praegusest olukor-rast.

Muidugi mõista ei saa meie võimlaid ehitada, veel vähem uusi koolimaju, mis vastaks kõigiti õppetöö nõuetele, vaid meie peame oma tööd kohastama nende oludega, kus meist kel-lelgi töötada tuleb. Et võimlemisõpetajatel siin mitmesuguseid raskusi tuleb võita, on jällegi pa-ratamatu nähtus, kuid üle nendest peame pää-sema juba meie kätte kasvatada usaldatud noor-te pärast. Ja kui kord kooli võimla puudub, ei jää võimlemisõpetajal muud üle, kui õpilastega väljas võimelda nii sügisel kui talvel, ja kui just vihma ja tuisu tõttu väljas tegutsemine võimatu, tuleb leppida klassitoaga.

Võtame kõige pealt vaatluse alla võimlemis-tundide väljas korraldamise!

On tõsi, et meie oma ilmastikuga kiidelda ei või, veel enam hilissügisel, kus alalised sajud maapinna läbipääsematuks poriväljaks muuda-vad, kuni talve tulek jällegi kergemat liikumis-võimalust pakub.

Nii siis olenevad väljasvõimlemise võimalused ja töömeetod ilmastikust, eriti aga talvel. Mis puutub võimlemistundidesse sügisel ja kevadel, kus sagedased vihasajud väljas töötamist ta-kistavad, siis jaotame nad lihtsalt kahte gruppi:

- 1) võimlemistunnid väljas;
- 2) võimlemistunnid klassitoas.

Töö grupeerimine talvel on järeleli ilmas-tikust, ja kõige otstarbekohasemalt võiks tööd jaotada riietuse järgi, sest võimata on ära mää-rata, mitme kraadi külmaga võib väljas töötada või mitte, sest sagedasti juhtub ainult 4—5° kül-ma olema, kuid nii vali tuul ja tuisk, et kerge riietusega võimatu väljas tegutseda. Seepärast on otstarbekohasem, kui võimlemisõpetaja oma äranägemise järgi talitab ja võimlemistunni kor-raldab vastavalt riietuse nõuetele ja nimelt:

- võimlemine kerge riietusega ja
- võimlemine raske riietusega.

Sügisene võimlemistund väljas ja talvine võimlemistund kerge riietusega on sarnased, kuna võimlemine klassitoas ja raske riietusega üksteisest palju lahku lähevad, mille pärast võ-tan käsituse alla kõige pealt võimlemistun-ni väljas ja kerge riietusega.

Nii kui lugupeetud lugejatel teada, ei leia üksikud võimlemissüsteemid koolivõimlemises enam poolehoidu (ma mõtlen siin tööd ainult ühe kindla süsteemi järgi), ja seda sel lihtsal põhjusel, et ühegi süsteemi harjutuskava ei rahulda neid nõudeid, mida praegune kooli kehaline kasvatus üles seab. Pealegi peaks praegune koolivõimle-mine vaba olema igasugustest kivistunud süsteemide ainuheadusest ja seda mitmel põhjusel. Esiteks püüavad riigid võimlemisõpetajale anda õige mitmekülgse ettevalmistuse, kus juures iga üksik võimlemissüsteem kaalutlusele tuleb kogu oma head ja halbade külgedega, missuguseid on selgitanud kauakestvate uurimiste abil maa-

ilma parimad teadusemehed, ja teiseks iga võör-siltlaenatud süsteem ei vasta meie omapärasele oludele. Meil tuleb kõige pealt tundma õppida õpilasi ja nende kehalisi defekte, missugused omakorda täiesti erisugused linna- ja maaõpi-laste juures. Kui meie vaatleme maaõpilasi, siis leiame kohe, et maaelu on juba suutnud ilma anda nende liigutustele, mis osutuvad kohmakateks (kordinatsiooni nõrk areng) ja abituteks, kuna linnaõpilane enam liikuvam ja paenduvam. Seepärast on ülitähtis tunniplaani kokkuseadmi-sel teadlik olla õpilaste kehaehituste puudustes, missuguste iseloomu järgi ka kogu Eesti õpilas-pere jaguneb kahte suure gruppi, nimelt:

- 1) linnaõpilased,
- 2) maaõpilased.

Neid gruppe üksikult vaadeldes leiame, et maaõpilastel on üldiselt nõrk koordinatsiooni areng, mis avaldub liigutuste kohmakuses ja abituses (pallimäng). Üksikud lihasrühmad on enam arenenud kui teised (oleneb maastööst), kuna kopsude maht rahuldav ja isegi hea (liikuvus, õhk). Linnaõpilased, võrreldes maaõpilastega, on palju liikuvamad ja hea lihaste ja sideapa-raadi paenduvusega, lihased üldiselt nõrgavoitu arenenud ja kopsude maht, sagedasti (eriti töö-liste lastel) alla rahuldava.

Kõiki neid, mõlemi grupi juures, esiletoodud puudusi tuleb aga tunniplaani juures kokkusead-misel arvesse võtta, et saada vastav tunni kondi-kava, mida õpetajal liha ja vere ning eluga tuleb täita.

Tunniplaani.

Õpilar-jutused	Elustavad harjutused.	
	Jalgade harjutused	(paenduvus, jõud ja osavus)
	Käte harjutused	(paenduvus, jõud ja osavus)
	Kaela harjutused	(jõud)
	Külgede harjutused	(jõud ja paenduvus)
	Esikäte harjutused	(jõud)
	Selja harjutused	(paenduvus ja jõud)
	Jooks ja mängud	(siseelundid ja va-tupidavus)
	Hüpped	(vastupidavus, tasakaal ja osavus)
	Rahustavad harjutused.	

Ülaltoodud tunniplaani on iseäralik selle poolest, et harjutused on tähendatud omapärase järjekorras, kuid see on just tarvilik seepärast, et õpetajal oleks tunniplaani alati ees ja kui järjekord meele, siis pruugib ainult meele tule-tada, missugune kehaosa eelmise harjutusega sai läbi töötatud. Tunni siht on ju võimalikult kogu keha läbi töötada ja anda kasvuinstinkti rahul-damiseks ratsionaalseid kasvuärritusi. Ülaltoodud tunniplaanis ei ole küll otsekohe ära tähendatud rippharjutused, kuid need kuuluvad kül-gede ja selja paenduvusharjutuste liiki.

Et võimlemistunni kestvusel üksikute harju-tustega vastavaid lihasrühmi üleliiga ei väsitataks, kuna neil veel teiste liikide juures kaasa töötada tuleb, siis oleks soovitatav, et harjutusi põimitakse näiteks: jalgade paenduvusharjutu-sele peab järgnema käte paenduvusharjutus; jal-gade jõuharjutustele kaela jõuharjutus ja jal-gade osavusharjutustele käte jõuharjutus.

Kui nüüd võimelda väljas, s. o. kooli õues, siis tekib ehk ka küsimus riietuste suhtes, sest vae-valt on mõeldav võimlemistund ilma abinõudeta. Kuid minu arvates leidub ju kooli õues õige palju ja õige väärtuslikke abinõusid, olgugi, et eluvormis — nagu kooli õues kasvav puu, katuseredel, puupinn, saagimispukk jne. Samastel abinõudel võimeldes võime koolitöö lähedale viia õpilase kodule ja huvi äratada looduse vastu, mis võimlemistunni kasvatuslist väärtust aina tõstab. Väljas võimeldes tuleb aga üht asja piinlikult silmas pidada, et õpilased seisma ei jääks, vaid alaliselt liiguksid ja tegutsesid, sest vastasel korral võib nii mõnigi nõrgema terviseiga õpilane külma saades haigestuda. Kuid kui on juba kohe sügisest peale alatud väljas võimlemisega, harjuvad ka õpilased pea ja muutuvad õige vastu-pidavateks. Raskusi teeb muidugi õpilaste riietus, mis harjutuste puhtuse peale mõju avalda-mata ei jäta, nagu õlast kitsad kuded jne., kuid raske on siin midagi ette võtta, sest paljude õpi-laste kehv seisukord ei luba isegi kõige hädatarvilisemat.

Hingamisharjutuste tähtsuse üle on viimasel ajal õige palju vaieldud ja nagu kestvad ja luge-matud uurimused on tõendanud — et nende kau-du kopsude maht sugugi ei suurene ja seega koolivõimlemisele otstarbetud ja võib olla isegi kahjulikud on.

Väljas võimeldes soovitav sügavaid hingami-isi mitte teha, niisama ka tolmustes saalides ja klassitubades, sest siseorganide kasvu ärritus-tena on ette nähtud mängud ja jooks ja tunni-tempo.

Tasakaaluharjutusi, mis õieti osavusharjutu-sed, tuleb õpilasi teha lasta alati niisuguses ko-has, kus kukkumisel õpilane mitte haiget ei saa, nagu lumehange peal ja mujal.

Iseenesest mõistetav on, et niisugune töö väl-jas, õpetajale mitte kergena ei tundu, sest neli ehk viis tundi lume sees õpilastega hullata, ei ole hõlbust asi ja nõuab õige tugevat tervist, kuid peagi harjub õpetaja sellega ja töötulemustest tingitud rahuldustunne on seda kaunim ja süü-rem. (Järgneb.)

E. Spordileht — võimlemisõpetajate häälekandja.

Võimlemisõpetajate seltsi asutamisest on juba viis aastat mööda ja töö, mida selle viie aasta jooksul on tehtud, osutub õige laialiseks. Kuid kogu sellest tööst jookseb punase noolena läbi põhimõte „teadmiste ja oskuste täiendamine“ eriti aga just nüüd, kus see ammuigatsetud mõte teostamist leiab Eesti võimlemisõpetajate häälekandja ilmumise.

Kaaluti ju seda küsimust õige põhjalikult ja jäädi peatuma just Eesti Spordilehe juure selle pärast, et ta enam kui ükski teine leht suudab tegelikule võimlemisõpetajale pakkuda tarvilikku materjali ja teatud raskusi oleks ka tekitanud võimlemisõpetajate häälekandja asutamine kas või mõne pedagoogilise ajakirja juure juba neil põhjusil, et võimlemisõpetajaskond vajab õige suurt ja laialist materjali ja et Eesti Spordileht juba sisult lähem sugulane võimlemisõpetajaskonnale ja tema huvidele.

Eesti võimlemisõpetajate seltsi juhatus loodab, et meie ühine häälekandja leiab sooja vastuvõttu nii alg- kui ka keskkooliõpetajate poolt ja et meie häälekandja aitab koolivõimlemises leiduvaid konarlusi siluda ja et kehaline kasvatus koolis pääseks kord sellele igatsetud kõrgusele, mida väärib meie koolinoorsoo vaimline ja füüsilise arenemine.

Esimest korda astub, lugupeetud kolleegid, teie ette meie häälekandja selle teadmise, et ainult teist oleneb tema eluiga ja sisuline väärtus.

Leidke temale soe paik oma õpetajatares, sest ta on teie truu saatja teie igapäevases koolitöös.

Võimlemisõpetajate seltsi juhatus.

Talispordi puhkemisel.

Külmataat on tänava erilist sümboolikat meie talispordlaste vastu näidanud varaste liuväljade ja maheda lumevaibaga, nagu püüaks ta vägisi meie mehi St. Moritzi taliolümpiaadiks treenerima meelitada. Kalevi liuväli avati pealinnas juba 19. novembril ja teiste avamist on neil päevil oodata.

Ühes talve tulekuga on elu tekkinud ka talispordilistesse organisatsioonidesse ja septsused on juba päris tegevuseks puhkemise ähvarduse kuju võtnud.

Talispordiliit on kaalunud talvist tegevuskava ja juba järgmised võistlustähtpäevad kindlaks määratud:

6. jaanuaril — Soome-Eesti jääpallimaavõistlus Tallinnas;

14.—15. jaanuaril — Harju esivõistlused kiiruisutamises, Harju esivõistlused jääpallis Tallinnas ja Tartu-Tallinna linnavõistlus jääpallis Tartus.

28.—29. jaanuaril — Eesti esivõistlused kiiruisutamises, mis ühtlasi on katsevõistlusteks St. Moritzisse sõitvatele meestele.

4.—5. veebruaril — Eesti-Läti maavõistlus ja Tallinna-Riia linnavõistlus jääpallis Riias.

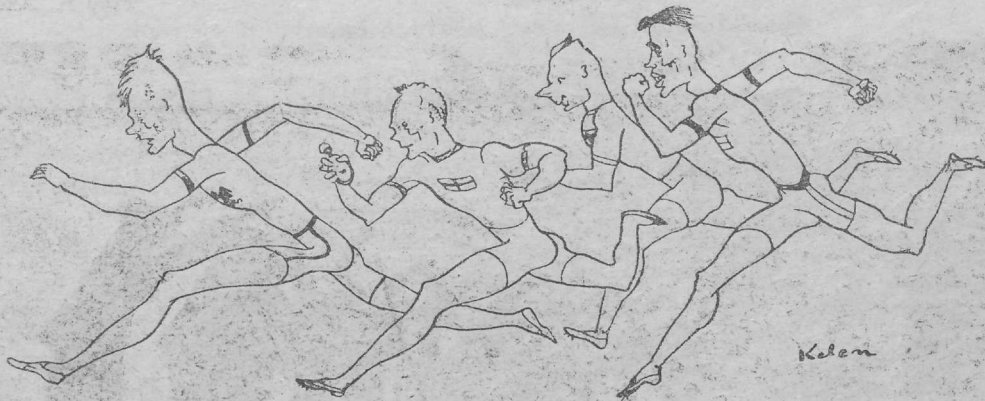
11.—12. veebruaril — Narva-Tallinna linnavõistlus jääpallis Narvas.

Iluuisutamise ja suusatamise tähtpäevad ei ole veel kindlaks määratud. Suusavõistlusi tahetakse koos sõjaväega korraldada.

Jääpallihooaja algamisega käib kaasas ka traditsiooniline pereheitmine, meeste värvimuutmise. See on siiski tänava vastu harjumusi väga väikeses ulatuses sündinud: Spordist on lahkunud Ellmann, Gerasimov ja Koovit. Eelmine astub meistrimeeskonda — Tallinna tennis-hokkei-klubisse, kaks viimast Kalevisse. Vastu on Sport saanud Kalevi B-meeskonna paremääre Treimuthi ja Edu lubava jalgjääpallimehe Reintami, kes vist ka suveks Spordi värvidesse jääb.

St. Moritzi taliolümpiaadile on Eesti

Otto Peltzer — maailma imetlemisväärsem jooksja.

Dr. Peltzer, Nurmi, Vide ja Ritola.

Prantsuse spordilehes Miroir des sports pühendab Géo André Otto Peltzerile pikema artikli, milles ta mainitud meistrit selles mõttes maailma imetlemisväärsemaks jooksjaks nimetab, et see suhteliselt kõige pikematele maadele on suutnud kiirjooksu tempo viia. André ristib Peltzeri epiteetidega „Otto le Magnifique“, „Otto le Bizarre“.

Huvitav on peatuda dr. Peltzeri karjääri momentidel, mida nimetatud allika järele toome. Peltzeri täht tõusis peale ilmasõda. Praegu, kus Peltzeril juba ilma-kuulsus, ei ole ta vanem kui 27 aastat. Peale ilmasõda lõppu kuulus Otto Peltzer ühte Saksa noorsooühingusse, mis veidi tegemist tegi ka spordiga. Peltzer katsetas kõiki spordialasid ja jooksis muu seas 100 mtr. 13 sek. ja 400 mtr. 1 minut.

1920. a. astus Peltzer Stettiini Preusse-nisse. Ta hakkas harrastama keskmaad. Ta võitis oma esimese 1500 mtr. 4.37,0. Selle järele võitis ta 1500 mtr., kuid Saksa esivõistlustel kukkus ta eelvõistlustel välja, jookstes 800 mtr. 2.02,0 ja 1500 mtr. 4.17,0. 1921. aastal lööb ta juba mõningaid tuntud nimega võistlejaid. Berliinis tuleb ta 800 meetris kolmandaks 1.58,4. Saksa esivõistlustest ei saa ta sel aastal osa võtta, kuna ta grippi põeb.

1922. a. püstitab ta Saksa võistlusmängudel 500 meetris Saksa rekordi, ka-

tab 800 mtr. 1.57,0 ja tuleb 1500 mtr-is kolmandama 4.03,0. Esivõistlustel tuleb ta Saksa meistriks ajaga 4.03,8. Rahvusvahelistel võistlustel saab ta rootslaselt Lundgreenilt lüüa.

1923. a. parandab ta oma aja 1.54,8 peale 800 meetris. Ta on Saksa meister mõlemas keskmaas. Göteborgi mängudel jookseb ta Vide järele 1500 mtr. alla 4 minuti. 1924. aastal on ta jälle Saksa meister ja lööb Saksa-Schveitsi maavõistlusel Paul Martini.

1925. a. tõuseb ta kiiresti. Ta jookseb 400 mtr. 49,0 ja 200 mtr. 22,2. Stokholmis võidab ta 800 mtr-is hollandlase Pauleni ja ungarlase Barsi, näidates aega 1.52,8. Kuid ta jääb uuesti haigeks ja ei saa Saksa esivõistlustest osa võtta.

1926. aasta on Peltzeri suur aasta. Ta lööb neli ilmarekordi: Budapestis 500 mtr., Londonis 800 mtr. ja 880 yardi ning Berliinis 1500 mtr., võites ühtlasi Nurmi ja Vide. 1927. a. on haiglase oleku tõttu kogu suve nõrgas vormis, kuid purustab sügisel jälle 1000 mtr. ilmarekordi.

Dr. O. Peltzeri poolt seni jookstud paremad ajad on: 100 mtr. 11,2; 200 — 22,2; 400 — 48,8; 500 — 1.03,6 (ilmarekord); 800 — 1.51,6 (ilmarekord); 1000 — 2.25,8 (ilmarekord); 1500 — 3.51,0 (ilmarekord); 400 tõk. — 54,8.

poolt üles antud kolm kiiruisutajat: Burmeister, Mitt ja Martin. Kolme kiiruisutajat igatahes välja ei saadeta, vaid äärmisel juhusel kaks, muidugi sel puhul — kui kahe mehe tagajärjed rahvusvahelise tasapinnani ulatavad.

Käsipall pealinnas.

T.K.S.Ü. käsipall.

Laupäeval, 19. skp., oli NMKÜ võimlas järjekorraline mängude õhtu. Võistlesid võrkpallis naistele II tütarlaste gümnaasiumi naiskond ja Kaarli gümnaasium. Algusest peale domineeris II gümna. ja võitis mängu 15:10, 15:10. Mäng enesest kujunes sihita palli tagumiseks, kus võidu osutasid II gümna. paremad servid ja kohavõtmine. Gümnaasium, keda peeti algul nõrgemaks naiskonnaks tsüklik, näib esimese nelja hulka rühkivat. Naiste mängule pidi järgnema P. reallgümnaasiumi ja kolledshi vaheline võistlus B. kl.; viimase mitteilmumise tõttu mängis realkool kombineeritud meeskonna vastu, kelle võitis 15:8, 15:8. Järgnes õhtu ainsam tõsine mäng — korvpallis: Saksa realkool ja kaubanduskool. Mäng nende vahel oli teistkordne, kaubanduskooli protesti tõttu. Eelmine kohtamine tõi sakslastele punktilise võidu, nüüd lõpetasid nad mängu parema tagajärjega, nimelt 20:13 vastu, oma kasuks. Viimastena kohtasid korvpallis Vestholmi ja juutide mitteilmumise tõttu, jälle kombineeritud meeskond. Mäng võrdlemisi algastmeline ja foulderohe. Korvid saavutati mõlemil pool

üksikutest läbimurretest, missuguseid juhuseid oli kombineeritud meeskonnal rohkem. Ta võitis 29:25 vastu.

Seltsivaheline käsipall Kalevis.

Head võimalust käsipalli arengule on siiani pakunud Kalevi, kes oma võimlas iga pühapäev korraldab seltsivahelisi võistlusi. Korraldatakse neid sarnaselt, et lastakse kokku minna peamiselt ühetugevusi meeskondi ja arvata vasti seepärast ongi aula iga pühapäeval rahvast täis kiilutud. Läänud pühapäeval kohtasid võrkpallis Greif ja Kalevi. Greifil varemalt Tallinnas kaotust ei olnud ja seepärast töötas võistlus üks huvipärasem olla. Esimene geim läheb ühtlase mängu juures 15:11 Kalevi kasuks, kuid teisel geimil esitas Kalevi mõistusega mängu; näidates, et mitte üks surumised ei too alati võitu, vaid ka „püüdumised“. Heas vormis näis olevat paar Mikk—Altosaar, kes sakslaste hulka nii mõnegi hea „pommi“ löid.

Teine võrkpall oli naistele. Kohtasid Kalevi—Võitleja. Nüüdne uuendatud võrkpalliseadus lubab naistele madalamat võrku, mis võimaldab neile palli teravamalt löömist. Kalevi naiskond, kel parem treeningu võimalus ja kes „uut seadust“ kasutama õppinud, võitis oma vastast kergelt 15:6 ja 15:2.

Järgneb korvpall Greifi ja NMKÜ meeskondade vahel. Meeskonnad ühetugevused ja võistlus korviderohke. Juba algul on märgata Greifi energilisust ja paremaid pealeviskeid, mis neid ka võidule viis.

Viimane mäng oli 2-klassiline ja väevaesem — Makkabi ja ÜENÜTO, mille võitis ÜENÜTO 3:11, 7:22.

A. E.

Algkooli poeglaste kehalise kasvatuse õppekava.

5—6 õppeaasta. (12—15 a.)

Foto K. Akel.

Koolivõimlemine ilma võimlata. Üleval: Puuhalgude pildumine (täidab meditsiinipalli aset); all: taki tusjooks puuhalgudest moodustatud tõketega.

A. Põhijooned.

Vanuse erinevused.

Kiire kasv tütarlastel ülemineku ajajärgul; suur lihaste tugevuse juurekasv poistel; peaaegu struktuuri muudatused kestuvad; süda laieneb kiiresti, võrreldes veresoontega; vere rõhumine suureneb; vastupidavus on võrdlemisi väike; silmapaistev kopsude ja rinnakorvi mahu suuremine; suur tarvidus hapniku järgi; liikumised ei ole tasakaalustatud; kalduvus ergukava rike-tele; viha ja kakeluse instinktide ilmumine; luvi ideaalide vastu; oma jõu ülehindamine; huvi rütmika, muusika, võistlus- ja rühmmängude vastu.

Kasvatuse ülesanded.

Tervise kindlustamine; südame ja kopsude normaalne arendamine; energia suurendamine; oskus oma jõudu kokkuhoidlikult kasutada; ettevaatlik suurte lihasgruppide ja väiksemate liikumistsentrumite arendamine; osavuse, julguse ja esteetilise tunde kasvatamine.

Kasvatuse abinõud.

Korra- ja rivi harjutused; ettevalmistavad harjutused — vabad ja abinõudega; tasakaal; rippe- ja tugiharjutused; ronimine; visked; vedamine ja tõukamine; tõstmine ja kandmine; hüplemised ja võimlemise hüppesammud; rahvantsud; roomamine; erilised kereharjutused; jooks; hüped — vabad ja abinõudel; ühis- ja rühmmängud; rännakud; kelgutamine; uisutamise; suusatamine; ujumine; karastamine.

B. Kava.

Korra- ja rivi harjutused.

Pöörde paigal ja liikumisel paremale (vasakule), ümberpöör. Poolpöör. Samm ja peatumine. Kogumine joonele kolme ja nelja viirgu (klass joonele — K o g u!). Kogumine kolonni kolme ja nelja kaupa (klass kolonni — K o g u!). Liikumine kolonnis kolme ja nelja kaupa. Kolonni suuna muutmine liikumisel paremale (vasakule) ja paremale — (vasakule) tagasi. Üleminekud ühest kolonnist teise. Harvendamine harjutusteks määratud sammude vahedele (2, 3,

4 sammu vahede peale) paigal ja liikumisel. Rivi harjutuste tähtsus ja vajadus.

Kõnd.

Kõnd — harilik, kiir, varvastel, külje poole, tagurpidi, risti, jalavahetus, põlvitus, kägar, jahimehe, väljaastetega — ette, kõrvale ja taha. Käte harjutused kõnnil.

Ettevalmistavad harjutused.

Kaela harjutused: kaela paenutused; peapöörded, ringid; peapöörded kaela paenutamise; nimetatud harjutused vastuhoidmisega.

Õlavöö- ja käteharjutused: õlgade tõstmine, viimine, kaared, ringid; käte tõstmised, ringid, vibutused, viimised, kaheksad, takteerimine, õõtsutamine, lõdvendamine; käte paenutamine, kõvendamine, sirutamine, pööramine, ringid — küünarliigendist; kämbla ringid; randme paenutused; sõrmede lahutamine, kägardamine (rusikasse pigistamine).

Kereharjutused: kere paenutused, kallutused, pöörded, ringid, vibutused; kallutused pööramisega, pöörded paenutamise, lõdvendused.

Puusade ja jalgade harjutused: jala tõstmine, ringid, viimine, pööramine, kaheksad, õõtsutamine ja hood; põlve tõstmine, viimine, ringid. Puusa tõstmine, viimine, ringid; puusade ringid; lõdvendamine. Varvastele tõusmine, sõtkumine; jalgade vedrutamine, põlve paenutamine, jalinade koondamine ja lahutamine, ringid jalinaga, põia paenutamine. Sammseisud, varvasseisud, kõndseisud, kägarseis, poolkukk, kukk, tugiväljaseaded, väljaseaded, väljaastet, põlvseisud, põlvitus, jalgade lõdvendamine.

Tasakaalu harjutused.

(abinõud: poom, pink, palk jne., kõrgus kuni 1-he m.).

Kõnd edaspidi ja tagurpidi kätega mitmesugustes asendites. Kõnd kõrvale, käed ees; kõnd kappi; pöörded. Kõnd palliga ja muude kergemate abinõudega ühes ja kahes käes. Kõnd: harilik, varvastel, mõõtsamm, jala vahetus, põlvitus ja kiirkõnd. Määr: seis taga kätega alumistes asendites.

Rippeharjutused

(abinõud: poom, redel, kang, rõngad jne.).

Rippkukk: jalgade liigutused; üleminek eesrippseisu ja tagakaarrippseisu.

Eesrippseisus: jalgade liigutused (põlve tõstmine, jala tõstmine, ringid jne.); käte kõverdamine; käte kõverdamine jalgade liigutustega; käe lahtilaskmine pöörega rippseisu kõrvale; üleminek kaartugiseisu; kereringitamine (rõngastel).

Tagarippseisus: jalgade lahutamine, põlve paenutamine; üleminek eesrippseisu.

Tagarippseisus: üleminek kägar-upprippesse, uppripe taga, üleminek eesrippseisu, sirge uppripe taga.

Rippes: põlvede tõstmine; väntamine; jala tõstmine; jala ringid; põlvede tõstmine ja jalgade sirutamine; jala ringid; jala ja jalgade tõstmine üle abinõude ehk kaasõpilaste; käte kõverdamine; võtete vahetamine; ripeldamine kõrvale, ette, taha; pöörded (vasakule ja paremale); õõtsumine ette-taha ja kõrvale; ripeldamine pööretega; kiikumine (rõngastel); ripeldamine õõtsutega kõrvale (ette ja taha).

Rippest: üleminek kägar-upprippesse, uppripe ees ja taga, sirg-uppripe taga; põlv-langriipe.

Ronimine

(abinõud: varvassein, reedel, köis jne.).

Ronimine (käte ja jalgade abil) üles ja alla ronimine. Püstitihis, nõlvaksihis redeli ülemisel ja alumisel poolel; üleminek ühelt abinõult teisele; sidumine köiel.

Tugiharjutused.

Tugikükist üleminek tugilamangusse, käte abil, ja jalgade sirutamise taha.

Eestugilamangus: jalgade lahutamine, jala tõstmine, jala ringid, jalgade kõverdamine ja sirutamine; käte liigutused (tõstmine, ringid jne.); käte kõverdamine, käte kõverdamine jala liigutusega; liikumine edasi, tagasi, kõrvale; karusell; üleminek külgtugilamangusse.

Toes: jalgade liigutused, liikumine kõrvale, üleminekud istesse ja rippesse.

Visked ja tõuked.

Märkvisked — märklauda ja ülesseatud abinõude pihta 7—10 m kaugusest. Kaugusviske — viske- ehk löökpalliga parema ja vasaku käega. Kaugusviske võrk, jalg ehk korvpalliga kahe käega üle pea ette, üle pea taha, jalgade alt taha; ühe käega kõrvalt (ketta viisi). Tõuled — kahe käega rinnalt ette, ühe käega öla juurest ette ja üles.

Vedamine ja tõukamine.

Vägipulga vedamine; vedamine kahe käega, randmevõttega, nägudega ja selgadega vastamisi; vedamine kaelavõttega; ühe käega kääre- ja randmevõttega, küljed vastamisi; köie-vedu; vedamine keppide, rõngaste jne. abil.

Üksteise tõukamine õlgadega, õlavarre võttega, seljad vastamisi, küljed vastamisi; tõukamine keppide abil.

Märkus: veo- ja tõukeharjutusi võib täita püstseisudes, istetes, põlvituses, eestugilamangus jne.

Tõstmine ja kandmine.

Kaasõpilaste tõstmine ja kandmine — kahe vahel välimistel ja sisemistel kätel, punutud kätel; kahekesi kerest ja jalgadest hoides; ühekaupa kandmine puusadel ees ja taga (ratsanikud). Mitmesuguste kergemate raskuste kandmine ja edasiandmine.

Võimlemise hüppesammud.

Sammuvahetus, käik. Sammuvahetus, hüpe. Varva lööksamm. Käik väljasirutatud jalaga. Hopser. Schoti hüpe. Pöördsamm. Ristpöördsamm. Sammude kombinatsioonid.

Hüplemised.

Mitmesugused hüplemised ühel ja kahel jalal üksikult ja paarides, näod, küljed ja seljad vastamisi. Hüplemised üle nõõri — jalad koos, üks jalg ees, jalgade vahetusega, jooksuga, pööretega, kahekaupa. Hüplemised üle pika õõtsuva nõõri üksikult, kahe- ja kolmekaupa.

Erilised kereharjutused.

Seljaliha harjutused: a) lihaste lühendamise; mitmesugustes seisudes seljasirutus (paenutused taha rinnust); kere kallutus ette ja sirutus; kõhuli lamades käed alumistes asendites — selja sirutus (rinna tõstmine); b) lihaste venitajad: mitmesugustes seisudes kere paenutus ette; c) passiivsed seljasirutused abinõudel ja kaasabiga; d) pingutavad paenutused (selja sirutus) toetusega abaluude alla ja kaasõpilaste abiga.

(Järg 8. lhk.)

Jüri Lossman elukutseliseks Ameerikasse?

Dollarmiljonär Ch. C. Pyle'i ettepanek Eesti suurjooksjale osavõtuks 5000 miili pikkusest jooksust Ameerikas. — Esimene auhind ligi 10 miljonit Emk. — Lisaks rida suuremaid auhindu teekonnal etappide viisi.

Jüri Lossman on valmis teekonda ette võtma?

Tihti oleme kuulnud Ameerikast mister Charles C. Pyle'i nime, kes oma dollarmiljonitega terve rea maailma parimaid sportlasi on elukutselisteks muutnud ja nende manager olles suurejoonelisi sportlikke konkurentse korraldab. Maksab vaid nimetada tervet rida maailma hiilgava- maid tennistähti, teiste hulgas ka jumaliku Suzanne Lenglen'i, kellest Pyle möödunud aastal rändava „tschampionaadi“ moodustas, teenides ise hästi ja lastes tähti sama hästi teenida.

Nüüd on mr. Pyle huvi hakanud tundma kergejõustiku vastu ja tahab omapärase võistluse korraldada pikamaajooksjatele, Prantsusmaal harrastatavate ümber Prantsusamaa jalgrattavõistluste eeskujul — maailma parima leidmiseks, püüdes võita oma ettevõttele maailma kõige kuulsamaid nimesid. Möödunud pühapäeval tuli sellelt härralt kirjalik ettepanek E. Spordilehe toimetusse ka Jüri Lossmani nimele. Kuid laseme mr. Pyle'i ennast kõneleda.

Ta kirjutab: Armas mister Lossman! Ma lisan siia juure ülesandelehe minu suurele transkontinentaal jooksuvõistlusele. Olge head, lugege ülesandelehe tingimused hoolega läbi ja kirjutage ta alla, saates seda mu nimele Vanderbilt hotelli, New-York City. Mu reklaamkomitee ei saa enne ühegi võistleja nime kasutada, kui ta tegelik ülesanne on saanud. Võistlejate numbrid määratakse nende ülesannete saabumise järjekorras. Teie truud Chas. C. Pyle.

Ameeriklase iseloomuliku asjalikkusega ja lühidusega kirja teisel küljel on võistlustingimused loetletud. Seal leiame muu seas järgmist:

Rahvusvaheline transkontinentaal jooksuvõistlus. Organiseeritud ja juhitud Charles C. Pyle'i poolt. Osavõtt avatud kogu maailma võimsatele atleetidele.

Üldine informatsioon: Jooksu start on Los Angelesis, Kalifornia, laupäeval, 3. märtsil 1928. a. Finish New-Yorgis. Jooksutee läheb üle mitmesuguste kõrgustikkude; kontrollpunktid ja detailne informatsioon saadetakse võistlejatele enne 1. jaanuari 1928. Võistleja on kohustatud jälgima märgitud teed ja jooksma või käima ning mitte kasutama sõiduriista. Jooksuteest kõrvaleminekul ilma ametliku loata diskvalifitseeritakse võistleja.

Jooksu auhinnad on: võitjale — 25.000 dollarit, teisele — 10.000, kolmandale — 5.000, neljandale — 2.500, viiendale kuni kümnendale a 1.000. Loetletud auhindade võitmiseks peab võistleja lõpetama jooksu New-Yorgis. Rahalisi lisauhindu, mida määratakse maakondade ja linnade poolt kogu jooksutee kestvusel, antakse igal õhtul esimesele viiele öösisse kontrollpunkti jõudnule. Jooksu korraldajate poolt on stardist alates öökorter, söök, arstiabi ja joogivesi.

Jooks viiakse läbi järgmisel kombel: Jooksjad stardivad Los Angele-

sis väikeste intervallidega. Öösised kontrollpunktid asetatakse 40—60 ingl. miili kaugusele üksteisest, olenedes maastikust ja kliimast. Startimise järjekorraga arvestatakse saabumisel. Võistlejad võivad jooksta või käia, nagu neile meeldib, kattes päeva jooksul neile määratud maa. Iga hommik stardivad võistlejad samal kombel nagu Los Angelesiski. Kui mõni võistleja haiguse või õnnetuse tõttu ei saa mõni päev startida, pikendab jooksukorraldus ta startimise aega.

Iga võistleja on kohustatud maksma deposti Los Angelesi panka 100 dollarit,

aril 1928. a. ja peab nõusoleku andma allumiseks füüsilisele kontrollile. Kõik võistlejad peavad kandma enese kulud kuni jooksu tegeliku stardini. Ülesanded jooksu korraldusele peavad saabuma kuni 1. detsembrini 1927. a. Korraldajatel on õigus mõnda ülesannet ilma põhjuste nimetamiseta kõrvaldada.

Ülesandelehele nõutakse 25 dollari juurelisamist ja kohustuse allakirjutamist, et võistleja jooksu tagajärjel mingi kahjutasu nõudmisega jooksu korraldajate vastu ei saa esineda ega nõua muude kulude katmist, kui eelpool nimetatud. Samuti peab ta ülesandele arsti tõenduse lisama, et ta jooksuks kõlbulik on.

Pöörasime Jüri Lossmani poole tema arvamise teadasaamiseks meelitavate miljonite kohta.

J. Lossman oli varem juba jooksut informeeritud, saades sellekohaseid teateid oma hiljutisel Helsingi sõidul Kolehmaiste perekonnalt. William Kolehmainen valmistuvat Ameerikas juba hoolsasti jooksu vastu, ja tõenäolik on, et Hanneski sõidu üle loigu ette võtab. Lossman on isegi oodanud kutse saamist enesele.

J. Lossman näis veidi tusane olevat, et Amsterdamis olümpiaadiks ettevalmistatavate Eesti sportlaste hulgas ei ole seni temaga arvestatud ega ühistreeningule kutsutud. Ütles otskohele, et ta valmis on jooksust osa võtma, kuna tal varemgi on kavatsus olnud Ameerika oludega tutvuneda.

On väga tõenäolik, et J. Lossman lähemal ajal Ameerikasse sõidab — kas ta treenerides seal siis veel Amsterdamis võistleva tuleb, või mister Pyle'i suurjooksust osavõtjana elukutseliseks läheb, on küsimus.

St. Moritzi taliolümpiaadile

on 29 rahvust üles annud. St. Moritzi raudteelaam ja mitmed võõrastemajad on selleks puhuks suuremateks ümber ehitatud. 50 töölisi hõigastid terve septembrikuu hõppemäe ehitamisega, viies seda sarnasele täiusele, et sealt üle 70 mtr. pikkusi hüppeid loota on. Ka jäästaadioni on ajakohaselt parandatud. Suure paviljoni ehitamine on lõpule viidud. Tribüünil on kohta 4000—5000 inimesele istumiseks.

Saksa olümpia komitee

pidas 14. novembril oma istungit. Rahalise seisukorra arutamisel selgus, et kavatsatud 400-mehe- lise ekspeditsiooni asemel saab Saksa Amsterdamis 300 meest saata. Olümpia-mängudele sõitjatele saab sellegi juures ainult 3. klassi reisivõimalusi pakkuda.

— Rigoulot rebis Pariisis Voltaire'i gümnaasiumis paremaga 96,5 kg., millega ta enese ilma-rekord 95,5 kg. ületatud on.

— Trzebiatovski, Saksa, surus poolraskekaalus kahega 108,75 kg., millega ta oma kaasmaalase Vogti ilmarekordi 107,5 kg. ületas. Kahega tõukas Trzebiatovski 137 kg., mis uus Saksa rekord.

— Cook — Bertazzolo, Austraalia ja Itaalia raskekaalu meistrid, poksisid Milano spordipalees. 15-roudilise matschi lõppes otsustamatult.

Jüri Lossman.

mitte hiljem kui 24 tundi enne jooksu- starti, mis läheb jooksu korraldajate omanduseks, kui võistleja ei lõpeta jooksu New-Yorgis või kõrvaldatakse võistlusest.

Jooksu peakorraldajad jälgivad jooks- jaid Los Angelesist kuni New-Yorgini.

Võttes arvesse jooksu korraldajate suuri ainelisi kulusid ja problemaatilist tulu, peab iga jooksust osavõtja andma lubaduse korraldajate soovi korral esine- miseks demonstratsioonidel, võistlustel ja filmides kahe aasta jooksul jooksu lõpust arvates. Ühelegi võistlejale ei ole lubatud Los Angelesisse treeningu- asumise ajast arvates mingi avalik esinemine ilma võist- luse korraldajate kirjaliku nõusolekuta.

Iga võistleja peab saabuma Los Angele- si treeningulaagrisse jooksu vastu val- mistumiseks mitte hiljem kui 12. veebru-

Millisena näevad inglased head jalgpalli.

Taylori ja Knighti arvamus mängust.

Inglismaa on spordi sünnimaa. Kuigi teised maad on viimasel ajal ka spordis hiigla edusamme teinud, on Inglismaal spordi rutiin ja kogemused põhjalikumad kui mujal. See maksab just eriti jalgpalli kohta, kus Inglismaa ilma ühegi kahtluseta teistele kõigile eeskujuks võib seista. Hakkame avaldama Inglise kuulsamate mängijate näpunäiteid jalgpalli üle, mis E. Spordilehele lahkesti avaldamiseks kasutada saadud. Avame artiklite seeria Inglise rahvusvahelise väravavahi Taylori ja kuulsamatöörbacki Knighti märkustega nende eriala kohta. Toimetus.

Kuulamä kõigepealt, mis ütleb Taylor väravavahi mängust. — Ilma pikema sissejuhatuseta pajatab see: „Väravavahil peavad head silmad olema!“

Kuidas saab väravavaht oma nägemist teritada? Taylor toob lihtsa näite. Otsi silmapiiril rida kiirelt liikuvaid objekte ja loe neid! Näiteks tuvisid või varblasi, või kihutava raudteerongi vaguneid.

Väravavahil peavad kindlad käed olema! Selleks otstarbeks peab ta palliga nii palju tegemist tegema, kui vähegi võimalik. Tee katseid palli tagumise vastu seina, kusjuures tagasipõrkavat palli peab kätega püüdma. Ka punching-pallil harjutamine teeb imesid. Seda löödagu jällegi minema rusikaga ja püütagu kätega. Palli tagumisel vastu seina ja püüdmisel mõdetagu välja umbes värava laiune maa.

Kuid hea väravavaht peab veel midagi suutma: ta peab — mõtteid lugeda suutma. Kuidas harjutab väravavaht enese selle omaduse. Kuid üsna lihtsalt: väravavaht peab treeningul väravast lahkuma, ajajaks minema, katsuma palli väravasse dribbeldada, väravavahti välja meelitada ja lüüa. Ühe sõnaga — väravavaht peab püüdma enese vastasmängija osasse süveneda. Kui ta leidnud on, milles vastase nõrgad ja tugevad küljed peituvad, muutub ta enesekindlamaks ja oskab hädaohtu õigemini hinnata. Kuna ajaja tänapäev enam kui varem uue ofsaidi-määruse tõttu kaitsjate vahel keerleb, tuleb väravavahil rohkem juhuseid ette väravast õigeaegselt startida. Taylor kinnitab koguni, et nüüd väravavaht 50% rohkem peab jooksuma, kui vana ofsaidi-määrusega. Seetõttu peab ta palli liikumist väga teravasti jälgima ja igaks vastase edasitungiks valmis olema väravast lahkuma.

Kui kaitsjal võimalus on ajajat takistada, ei tohi väravavaht väravast lahkuda. Kui aga seda võimalust ei ole, peab väravavaht ajajale vastu jooksuma, et ajaja lööginurka kitsendada, — ilma et ise silma pallist hetkekski laseks, vastasel korral võib ajaja mõne petliku manöövriga väravavahist mööda minna. Igal juhusel soovib Taylor siiski väravast ainult siis välja jooksta, kui näha on, et kaitsja löödud mees on. Noortele väravavahidele ei soovitata Taylor mitte ainult mõlema jalaga võrdse osavusega lüüa, vaid ka mõlemaid käsi niivõrd ladusasti tarvitada, et ei tea, kumb parem või kumb vasak käsi on.

Nurgalöökidel soovib Taylor järgmist meetodi: kui ajaja tarvitab palli löömiseks paremast nurgast paremat jalga, peab väravavaht võtma seisukoha tagumise väravaposti juure, kuna kasulik on alati ette- kui tahapoole jooksta, kui aga ajaja lööb paremast nurgast palli vasaku jalaga, peab väravavaht võtma seisukoha keset väravat.

A. E. Knight kirjeldab kaitsja funktsioone modernis mängus järgmiselt:

Kaitsja peab suutma palli igast positsioonist ja iga nurga all mõlema jalaga kindlasti lüüa. Lakkamatu harjutamine viib siin ainuüksi sihile. Siis peab kaitsja kohavõtmises osav olema. Selleks on tarvis süvenenud studiumi ja rohkeid kogemusi.

Löögikindluse omandamiseks on Knighti arvates ainult üks abinõu olemas: harjutada, harjutada ja jälle harjutada, kuni löök puhtalt läheb ja igast seisakust löödud pall madala lennu võtab. Häid tagajärgi annab harjutamine tennisballiga vastu müüri — mil igatahes palju aknaid ei tohi olla. Knight ise ohverdas oma nooruses sellele meetodile palju tundisid. Kuid ainult löögi omandamisega ükski ei ole asi siiski veel lahendatud. Pallil peab ka oma kindel suund olema: iga tõrjelöök, iga vabastamislöök peab võimalusekohaselt ühtlasi palli kättemängimiseks oma kaasmängijale olema. Enamusel juhustest ei jää kaitsjal palju aega üle olukorra lahendamiseks. Kuid näiteks Boweri ja Wadsworthi, Inglise internatsionaalbackide, jälgimine osutub, kuivõrd iga tõrjelöök siiski võib palli kättemängimiseks kasutatud saada.

Kui mäng lubab, peab palli püütama esmalt surmata, kiire pilguga välja üle silmata, et leida, kuhu palli platseerida. Igal juhusel hoiatab Knight „metsikutest“ löökidest, mille eesmärgiks ainult palli võimalikult kaugele toimetada. Tema arvamine järele on enamusel tänapäeva backidel veaks palli liig k a u g e l e l ü ü a. Üldiselt öeldult peaks back palli võimalikult suure jõuga ainult siis eemale lööma, kui teda värava läheduses tugevasti atakeeritakse või kui oma ajajad niivõrd kaugel seisavad, et nende saavutamiseks vägilaslöök tarvilik on. On muidugi küllalt inimesi, kes arvavad, et palli kaugelepõmmutamine ajajad pealetungile virgutab. Need on lapsikud arvamus. Ja siis on backile veel üks üldreegel: ära dribbelda! Positsioonimäng? Noh, igal juhusel peab back oma poolkaitsjaga mingiks kaitsesüsteemiks kokku leppinud olema. Knight on arvamusel, et parim kaitsesüsteem siiski see olewat, kus poolkaitsja sisemise ja kaitsja ääreaajaja võtab. Väravavahiga peab kaitsja kokku kasvanud olema. Ta ei tohi väravavahi vaatevälja katta ega värava läheduses teda takistada.

Kuid positsioonimängu õige kunst seisab selles, et õiget seisukohta siis võtta, kui ise aktsioonis ei olda, mängu võetud seisukohalt täpselt jälgides ja vastase kavatsusi ette aimates, nii vast, et enne juba seisukohta suudetakse muuta, kui vastane enese käest palli on ära mänginud. Tõesti suurt backi ei nähta palju jooksmas. Võhikule näib, et vastasajajad heale backile palli otse jalga dele rumalast peast ajavad.

Knighti arvates seisavad backid liig palju ühel liinil, mille tõttu kiiretel forwarditel neist on hõlbus läbi mängida. Knight pooldab süsteemi, kus üks back mängib ees, teine taga. Knight väidab edasi, et mäng uue ofsaidi-määrusega ei ole kaitsja töös peaaegu midagi muutnud. Tähelepanu ja kindlus mängivad tänapäevgi sama suurt osa kui varem.

Kergejõustiku olümpia-meeskond.

Abiks kergejõustiku hooldajale ja nõuandeorganiks on ellu kutsutud kolmeliikmeline toimkond, kelle ülesandeks on olümpia ettevalmistuse murelikke ja keerulisi ülesandeid kergesportlaste suhtes lahendada aidata. Toimkonda kuuluvad dr. A. Veiss, kehalise kasvatususe inspektor E. Idla ja toimetaja H. Tammer.

Nimetatud toimkond pidas oma esimese koosoleku 17. novembril s. a. Koosolekul seati kokku nimestik, missuguseid mehi mingil alal võiks olümpia-mängude treeningule võtta. Märgiti järgmised nimed:

100—400 mtr.: Labent, Schüts, Korol, Tann.

800—1500 mtr.: Tiisfeldt, Huuk, Soonberg, Mõttus, Villo, Mihelson.

5000—10.000 mtr.: Laurson, Beldinski, Kask, Korko, Laas.

Maraton: Lossman, Laurson, Ertis, Reimann.

110—400 mtr. tõk.: Palmberg, Viin, Reisner, Tammann.

Hüpped: Tammann, Reisner, Roht, Mahl, Kitsing, Küttis, Ütt, Kink, Rubanovitsch, Pupart, Torbek.

Kuul: Neumann, Feldmann, Suuk, Liinat, Reisenberg, Liliental, Ivask.

Ketas: Liinat, Kalkun, Feldmann, Ivask, Gentalen, Ernesaks.

Oda: Meimer, Schüts, Järvi, Verder, Laurson.

Kuni jõuluni käiks toimkonna arvates harjutused eri- ja üldgrupis. Kumbalgi 2 korda nädalas. Erigrupil oleks 1 kord nädalas stiiliharjutused. Kumbalgi grupil oleks lisaks 1 kord nädalas käiguharjutus. Üksikasjalise harjutuste kava töötab välja harjutuste juhataja.

Tegevuskava 1. jaanuarist kuni olümpia-mängudeni töötab toimkond välja lähemal ajal ja esitab vastava eelarve olümpia-komiteele.

Internati peetakse kergesportlastele soovitatavaks. Interneeritavate nimestik jäeti esialgselt lahtiseks.

Välismaa treeneri palkamiseks Eestise puuduvad praegu võimalused. Treeneri kohuste täitjaks jääb kodumaalane harjutuste juhataja.

Ettevalmistuste elustamiseks otsustati sisevõistlusi ja demonstratsioonid korraldada.

Esialgne ettevalmistuskulude eelarve kuni 1. jaanuarini seati järgmisena kokku:

Tallinn:

saaliüür	5.200 mk.
saun	6.000 „
massaash	25.000 „
ergutusauhinnad	3.000 „
4 kuuli	3.000 „
2 ketast	4.000 „
1 heitepall	1.500 „
1 seinapaar	8.500 „

Kokku 56.200 mk.

Tartu:

saaliüür	14.000 mk.
juhataja tasu	14.000 „
massaash	14.000 „
asjaajamine	1.000 „
ergutusauhinnad	2.000 „

Kokku 45.000 mk.

JAMES JOSEPH TUNNEY.

Poksiilmameistri elulugu.

Ma läksin nüüd kolmeks kuuks Hollywoodi. Üheksa nädalat filmisin ma seal. Kõigepealt leidsin ma enesele sealt uusi sõpru. Filmimine tegi mulle suurt lõbu — kuigi mu silmad veidi selle all kannatasid.

Elasin ma Hollywood Athletic Club'is, kus mulle igapäevasteks harjutusteks võimla oli kasutada antud. Iga hommik pidin ma kell 7.45 min. kohal olema, riietumine ja minkimine võttis terve tunni aega. Kõige enam tegemist oli mul monokliga, seda värki ei suutnud ma kuidagi püsima panna.

Filminäitlejana ei ole ma kaugeltki maailmameister; ei! ja seepärast möödun ma parem enese lühidast filmitegevusest vaikides. Ühte pean ma aga ütleva, et filminäitlejad, kui elukutseline klass, meeldisid mulle hästi.

Nüüd pean ma aga laskma sündmusi kõnelema, mis selleks kaasa aitavad, et ma maailmameistri tiitli raskekaalus võitsin. Kõigepealt pühendan ma mõned read isikute iseloomustamiseks, kes selles minu kohta nii kaaluvast draamas peaosid mängisid.

Esimene kord, kui ma Jack Dempseyd üldse nägin, oli 1920. aast. Wills — Fultoni võistluse puhul Newark'is. Mind esitas Dempseyle New-Yorgi ajakirjanik Alex Sullivan. See oli ainult lühike kohtamine; pikemalt kõnelesin ma temaga vast hiljem, sõidul New-Jersey'st New-York'i.

Dempsey ja mina olime mõlemad teel, et New-Yorgi poksikomisjonilt litsentsi võistlemiseks saada.

Dempsey tuli Long Branch'ist. Selgus, et olime mõlemad ühes rongis. Jersey Citys läksin ma jaamaesisele ja tundsin ära maailmameistri. Üheks hetkeks jäin ma seisma ja imetlesin ta suursugusust ja meeldivat esinemist. Siis läksin ma ta juure.

Dempsey oli mu vastu äärmiselt lahke ja armastusväärne. Ta oli meister. Maailma silmis ei olnud mina veel midagi. Peale tavaliste sõnade vahetust ilma üle, hakkas Dempsey otsekohe oma elukutsest kõnelema.

Ma kosutasin ennast just parajasti kalamürgitusest, mis mind kolmeks päevaks oli süngi sundinud. See on seni ainsam haigus, mis mul ette tulnud. Kaalust olin ma tugevasti alla võtnud, verevaene ja kahvatu. Dempsey näis enesele kiiresti ette kujutatavat, mis poiss ma olen ja võis vist küll mõelda endamisi, et mul kohasem oleks pääsu haigemajja nõutada kui poksilitsentsi.

Dempsey võistlusi Brennani, Carpenteri ja Firpoga jälgisin ma kõiki pealt. Ma tahtsin meest, kes minu kavatsuste kohaselt minu tulevane vastane pidi olema, nii sagedasti ja nii lähedalt kui võimalik võistlemas näha. Sellepoolest erinen ma teistest atleetidest, eriti teistest poksiatlastest, kel tavaliselt harjumuseks ei ole nende loodetavaid vastaseid suurendus-klaasi all uurida.

Kuigi ma tegelikult terve aasta matschi vastu Dempseyga valmistusin, treneerisin ma siiski ainult kümme nädalat süstemaatlikult, ja nimelt Speculatoris ja Stroudsbourgis. Selle kümnenädalalise treeningu alustamisel kaalusin ma 169 naela. On huvitav, et ma just sama kaaluga Dempsey vastu ringi tõusin, millega

ma treeningulaagrisse läksin; selle üle on juba mõnigi asjatundja enese pead mürdnud.

Minu esimene juhataja ja nõuandja oli William McCabe, Poughkeepsie'st, keda ma kui oma isa armastan. McCabe on juba 65 aastat vana ja pühendab oma vaba aja vangide eest hoolitsemisele. Kaheksa aastat julgustas ta mind mõttega, et minust maailmameister saab. Tema eluigatsus oli, mind tiitliga kroonitult näha.

Ta ei teadnud, et ma seda pealt kuulsin, kui ta viis päeva enne võistlust oma sõbrale ütles:

„Gene võidab, seda tean ma. Kui see möödas on, ei näe ma teda enam kaua aega. Võib olla, otsib ta mu üles Poughkeepsie's, kui ta ennast rahustanud on. Kui ta aga kaotama peaks, pean ma kindlasti ta kõrval olema, et teda aidata, kui ta haavatud juhtuks olema.“

Ma tean vähe nii kauneid maakohti, kui seda on nimetatud Speculatori ümbrus, New-Yorgi osariigis, kus ma enese treeningulaagri Dempsey matschi vastu üles lõin. Koht ise ei ole midagi enam kui mäekülake, mis koosneb mõningast majast, laialipillutatult, ühe vürts- ja rohupeost ning kinost, mis ainult laupäeviti avatud. Külalt lõunapool on Pleasanti järv, peegelsile veekogu, neli miili pikk. Saeveski järve kaldal sumiseb päeva läbi. Õhk on tore, karastav, noorendav. Mu töö oli iseenesest väga pingutusi nõudev, kuid vabadel tundidel aerutasin ma süstaga järvel. Vahel heitsin ma puude alla murule, lugesin, mõtlesin või kuulasin linnukontserti. Palju tuli mul ka maantee-ga tegemist teha. Esimesed 14 päeva poksisin ma iga päev 9 kuni 10 roundi. Ma mainisin juba ülalpool, et ma 169 naela nii treeningut kui võistlust alustasin, ma pidin aga esmalt 4—5 naela juure võtma, et treeninguks teatud reserv oleks leidunud. Kümne nädalaga võtsin ma seega kaalu juure, mida ma siis jälle maha treneerisin.

Ma jooksin 10 minutit järjest, nii rutu kui ma suutsin, ja lõpuks veerand miili tagurpidi — tasakaalutunde arendamiseks. Seda meetodi laitsid mul McCabe ja Gibson, nad kartsid, et ma selili võin kukkuda ja oma selgroogu vigastada. Jalutuskäike tegin ma alati kiirkõnnakuga ja suurendasin kiirust järk-järgult kuni kiirjooksuni. Vahepeal harrastasin ma tublisti varjupoksi, eel kõike vasakhaaki, siis ka lühikest drive'i paremaga, millest ma võitu Dempsey üle lootsin — nagu see tuligi. Ma tegin katkestamatult 10 minutit varjupoksi. Harilikult jäin ma 2-ks kuni 2½-ks tunniks maanteele.

Sarnane töö on kõige tervem ja mõjuvam, mida poksiija suurvormi saavutamiseks võib enesele välja mõelda. Kaalu alla võtta ei tahtnud ma ju enesel, ja seepärast kandsin ma kerget riietust. Niipea kui mu kaal alla 169 naela langes, jõin ma rohkesti sooja piima keharaskuse suurendamiseks. Lõunaks oli supp, selleriisüdamed ja roheline salat ilma lisandusteta, beafsteak või kotlet, praetud leib, piim ja juurevili. Kartulid, teed ja kohvi ei puudutanud ma kunagi.

Stroudsbourgis, kus ma viimase lihvi oma vormile andsin, harjutasin ma üli-tugevasti eriti parema käega, sest ma

teadsin Dempsey saatuse otsustamist selles seisvat. Ta oli parema käe löökide vastu ikka õrnatundeline olnud — näit. võistluses Firpoga — ja ma ehitasin kogu oma lootuse selle käe löögile. Tema võistlusmeetodi jälgimisel olin ma tähele pannud, et ta ikka tugevasti peale surub ja lööb otsejoones liikudes. Tal on omapärane jalgade asend ja see ei võimalda talle kiiret liikumist. Aeglased vastased on kui loodud tema jaoks. Kuid ma olin kavatsenud ümber tema tantsida ja tema atakaat oma paremaga likvideerida.

23. septembril lendasin ma Stroudsbourgist Filadelfiasse. Casey Jones, hulljulge piloot, oli mul lendur. See lend kutsus mu sõprade hulgas omajagu paanikat esile.

Ma pean nüüd isegi tunnistama, et see minu rumal kapriis oli, paar tundi enne võistlust lennukisse istuda, et selle järele kohe suure meistri vastu astuda. Tagajärjed oleks võinud traagilised olla, ja tegelikult mõjusidki mu peale halvasti lennuki mootori gaasid ja õõtsutamine. Mu jalad ei tahtnud mind hästi kanda, kui ma League Island'i lennujaamas maandusin — ja see oli 20 minutit enne kaalumist.

Kui ma siis enese riietustoas sõpradega vestsin, võisime meie hiigla rahvamere kohinat väljas kuulata. Kuid ärritusest ei olnud minu juures märkigi näha; ma olin täiesti rahulik.

Ma ilmusin esimesena ringi. Mu vastuvõtt oli soe. Mu ümber kogus terve kari sõbralikke spordi-shurnaliste ja tuttavaid. Siis tuli Dempsey, umbes 5 minutit hiljem. Bandaashidega olime meie rikkalikult varustatud, peale selle oli meie käte ümber 1 meeter leukoplasti.

Meie astusime 36 lambi alla, Jack ja mina, tema — meister; mina — väljakutsuja. Meie ümber lainetas spordihuviliste meri, suurim, kui meie kumbki varem näinud. Meie heitsime endi supel-mantlid õlgadelt, meister andis mulle kätt ja ütles:

„Kuidas läheb, Gene?“

„Täna, Jack, väga hästi,“ ütlesin ma.

Kuni Jack oma kätele bandaashe mähkis, võttis ta nagu selle ähvardava ilme, mis nii mõnelegi poksijahingele on hirmuvärinad ajanud. Dempsey ei vaata harilikult oma vastase poole, kui ta ringis on. Täna aga heitis ta kiireid, ähvardavaid pilke minu poole. Mina, kas ma enese vastast vaatan või mitte, nii kuidas mulle meele tuleb, võtan selle kulmukortsutused sõbraliku naeruilmega vastu. Ma püüdsin enese näole võitja ilmet anda.

Siis tõusime meie kinnaste kontrollimiseks üles. Kui meie endi nurkadesse jälle tagasi istusime ja gongilööki ootasime, hüüdsin ma:

„Nüüd selle peale, Jack, et parem mees võidab!“

(Lõpp järgneb.)

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

Noorte kergejõustiklaste arenemisvõimalustest.

Kogu ilma sportlaskonna meeli kisub pinevile liginev olümpiaad; loomulikult kuuluvad nende hulka ka Eesti sportlased. Palavliku kiiruse ja hooga otsitakse igal pool uusi „stare“ ja olümpia „espoire“, kes suudaksid oma rahvuse spordilippu kõrgele tõsta. Kuna mujal, suuremal jaol rahvustel oma väljavalitute saavutuste kohta võrdlemisi optimistlikud ollakse, peab Eesti sportlaskond oma saadetavate kohta väga pessimistlikke vaateid jagama. Usun, saadetavad ise ei lähe ka keegi mitte võite, vaid kogemuste omandamise mõttega võistlusele. Meil jääb vaid oodata aastaid, mil suudab noorem sportlasgeneratsioon edukalt tungida maailma parimate hulka.

„Noorte päralt on võit“ — spordis mak- sab see lause vaevalt. Noorte teed on praegu väga okkalised, ning kui neid mitte küllaldaselt ei tasandata, siis ei või me ka lähemal ajal kergejõustiku suursaavutusi loota. Tahaksin puudutada esmalt just provintsi olusid.

Provintsis leidub kaunis hulgate spordiseltse, kus peamiselt tegevuskavas seisavad jalgpall ja kergejõustik (vähemal määral ka teised alad). Mainitud alad pole aga kuigi kõrgel tasapinnal, sest neid harrastatakse vale suunas. Leidub palju noori, kes huvitatud kergejõustikust, ning ka selle ala arendamisele asuvad. Asudes kergejõustiku alade kallale, tehakse suuri vigu, mille tõttu paljud talendid kaduma lähevad, kuna nad omalt õigelt alalt, kas kõrvale kistakse, või valetreeningu tõttu nende arenemisvõimalused suletakse.

Paljud noored ei otsusta oma keha proportsioonidega, millisele alale nad kõige kohasemad oleksid, vaid asuvad treeningule täiesti juhuslikult, mõne veidi enne harjutanud kaaslase inspiratsioonil. See vast ei olekski nii väga suur viga, kui korralikult ja süstemaatiliselt treeningule asutakse, olgugi küll vale alale — korralikust treeningust, ega stiilist ei ole sarnasel korral juttugi, kuna igaüks tarvitab „oma meetodi“, pidades seda kõige paremaks. Sarnased sportlased ei jõua meie oludeski keskpärasuse piirini.

On aga ka neid, kes kergejõustiku harjutusele asuvad küll täiesti teadlikult ja energiliselt, ent ometigi ei jõua nad üle keskpärasuse. (Muidugi meie saavutustega võrreldes. E. S.). Selliseid leidub kaunis palju ja neid tuleb tõsiselt kahetseda, sest nii mõnigi talent on nende hulgas kaduma läinud. Kerkib küsimus: miks siis ei saavutanud selline sportlane

vaatamata korralikkule treeningule häid tagajärgi? Kuigi, keegi treenerib, ütleme Pihkala „Spordiõpetuse“ järelle, ainult oma ette, (provintsis pole ju kohast nõuandjat) ilma kellegi kontrollimiseta, siis harjuvad tal täiesti teadmatult mõned vead külge, mis ta saavutusi ei lase tõusta üle keskpärasuse piiride. Näiteks: jooksjal on jooksul jalapöiad väljapoole.

Kuidas on siis provintsis sarnased olukorrad võimalikud? Esimese juhuse kohta, mil sportlane asub täiesti „peatult“ ala juure, võib öelda, on see sportlase enese süü — intelligentsi puudus. Teisel juhul, kus sportlane püüab ainult läbi ajada sportlase kirjandusega, tuleb süüd juba langetada spordiorganisatsioonide peale, kes ei hoolitse oma liikmete huvide kohaselt. (Praegu on juba püütud instruktore kaudu asja parandada).

Spordiseltidel tuleks intensiivsemalt tööle asuda, et sarnaseid õnnetuid olukordi lahendada. Sportlist kirjandust tuleb eriti soovitada ja muretseda, kuna ühel sportlasel on võimatu muretseda hulka raamatuid — tuleb seda teha seltsil.

Kaunis pudulik on praegu ka üldse sportliste raamatute hulk, ning eriti just kergejõustiku alal, siin võib Eesti keele raamatuna mainida ainult Pihkala „Spordiõpetust“, see on küll hea raamat, ent tundub praegu juba ajast mahajäänuna, ning ei vasta ka enam uuemale vaateile, mitme ala kohta. Võõrakeelne kirjandus on aga paljudele mõistmatu ja siin tuleb veel kord alla kriipsutada, et organisatsioonid peavad ses suhtes liikmeskonnale enam vastu tulema. Võõrakeelsete puhul võib ju üksiku ala kohta pidada keegi keele oskaja eestikeelse referaadi jne.

Noored aga katsugu treenerida koos, et siis arvustada üksteise vigu, nii et neid suudetaks parandada õigel ajal. Selline kontrollimine on igale algajale sportlasele enam kui vajalik, sest õigest algusest oleneb pärastine edu.

Olümpia kandidaatide valikul peaks ka rohkem tähelepanu pöördama noorte provintsi sportlaste peale, kelledest nii mitmedki võiksid olümpiaadil häid kogemusi omandada ja tulevaks olümpiaadiks tõusta maailma esimeste ritta.

Eriti suure intensiivsusega peaksid töötama laialisaadetavad instruktorigid, põhja pannes provintsi spordiliikumisele ja sellele õiget suuna andes. Kui me sportlaskond eelpool mainitud pahedest vabaneb, siis võime järgnevaiks olümpiaadeks kenult suursportlasi võistleva saata.

E. Siiman.

Algkooli õppekava.

(4. lhk. järg.)

Kõhulihaste harjutused: a) lihaste lühendamise, selili lamades — jalgade tõstmine, väntamine, ringid, lahud, vibutamine, jalgade sirutamine ja kõverdamine; kere kallutus ja paenutus ette, kinnitatud jalgadega, kaasabiga ja ilma; b) lihaste venitajad: põlvituses ja mitmesugustes seisudes mitmesuguste käte asendite ja käte liigutustega — kere paenutus taha; c) staatiline pingutus: eestugilamang; eestugilamangus — käte ja jalgade liigutused.

Vahelduvad kereharjutused. Mitmesugustes asendites ja seisudes, mitmesuguste käte olekute ja liigutustega — kere paenutus kõrvale, pöörded, ringid kerega.

Jooks.

Stardiharjutused. Käte ja jalgade koostöö. Kere ja pea hoid. Kiiruse arendamine. Finisch. Kiirjooks kuni 75 m (V.: õp. kuni 60 m).

Mitmesugused teatejooksud. Kestvusjooks kuni 4 min. Takistusjooks (jooks hüpetega üle takistuste — abinõude).

Hüpped.

a) Käärhüpe üle nõõri, tõukega ühelt ja kahelt jalalt; kõrgushüpe hooga; kaugushüpe hooga; kaugushüpe hoota; sügavushüpe — pehmele aluspinnale 150 sm kõrguselt; harkhüpped üle kaasõpilaste.

b) üle abinõude (kits, hobune, pink, poom jne.): põlvilthüpe, kägarhüpe, lendhüpe, harkhüpe (üle kitse). Hüpped üle takistuste ilma toetuseta, kõrgus kuni 70 sm.

Mängud.

Jänes, koer ja kütt (jaht kolmekesi). Must ja valge. Kartulivõtmine. Maadeteaduslik mäng. Jänes põõsas (paarikaupa). Laptuu. Rajapall. Võrkpall. Rahvastesõda. Kuningapall. Märkpall. Mitmesugused teatejooksud — jooksuga, hüpetega, roomamisega, takistuse valdamisega jne.

Kaubamaja
„Sport“
Tallinn, Narva mnt. 19,
kõneir. 23-00.

Talviseks hooajaks:

Suusad, kelgud, tõukekelgud, uisud, sviitrid, kindad, schalid, hokkeivarustus j. n. e.

Koolidele, spordiseltidele ja sõjaväeosadele hinnalaenus.

Rahustavad harjutused: kõnd, käte- ja kere- liigutused ühes hingamise harjutustega.

Hingamise harjutused.

Ekskursioonid kuni 10 km, ühekordse peatusega.

Ujumine rinnuli kuni 25 m; hüpped vette 1 m kõrguselt.

Uisutamine; kelgutamine; suusatamine.

Võimlemisõpetajate seltsi teated.

1. Oskussõnade raamat, mille esimene osa juba müügil lõppenud, on täiendamisel ja ilmub arvatavasti kohe peale jõuluid rohke ja uue pil- dimaterjaliga. Oskussõnade raamatu teise osa väljatöötamise kallal ollakse praegu kibedasti töös ja see käsitab kergejõustikku, mängu, ujumist ja teisi alg- ja keskkoolikavades ettenähtud alasid.

2. Mõõdunud aastate eeskujul kavatseb seltsi juhatus jällegi suvel täienduskursusi korraldada, nagu neid mõõdunud suvel Narva Jõesuus peeti. Tuleval suvel korraldatavate kursuste asupaigaks on seltsi juhatus määranud Pärnu. Kursuste kava on juba välja töötatud ja, nagu kuulda, esitatakse nende päevade sees haldusministrile kinnitamiseks.

3. Peale lühikeseajaliste täienduskursuste on võimlemisõpetajate seltsi juhatusel kavatsus korraldada pikaajalisi kursusi ülikoolikava ulatuses. Kursuste asupaiga asjus ei olda veel kokku lepitud, kuid kursuste kava väljatöötamine on vastavas komisjonis käimas täies hoos.

— Praha — Viini vahel on jalgpallis sõja- seisukord Kesk-Euroopa karikamängude juures ette tulnud vahejuhtumiste pärast maksma hakatud. Praha Sparta on otsustanud, mitte ühtki meest lubada kuni 1928. aasta lõpuni Viinis võistelda.

— Huvireise Amsterdami olümpiamängudele korraldavad järgmised ajalehed asjahuvilistele: Oslo „Aftenposten“, Stokholmi „Dagens Nyheter“ ja „Idrottsbladet“, „Hamburger Sport-Zeitung“ ja Inglise „Swimming Times“. Need kõik kavatsevad oma huvireisilasi Amsterdami laevadele korterisse jätta.

O. Ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02.

Soovitab kõiksugu spordi- abinõusid parimatest kodu- ja väljamaa tehastest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.